

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szechényi utca SIMON-ház Kunz József
kereskedésével szemben.

Hirdetmények:
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden féléves és évi ideintendők.

Bármentetel levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 ft — kr.
Negyedévre . . . . . 2 ft 50 kr.
Egy hóra . . . . . 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petitor egyszerű beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyiltér 4 hasábas petitorért 20 kr.

Hirdést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szerda Deczember 23.

261. szám.

Sajnálom.

Az ország szívét napok óta lázas dobogásban tartotta egy lovagias affér. Egy miniszter és egy ellenzéki vezér bizták személyes sérelmük megörvösölését a közép-kori pisztolyra és kardra. A művelt Franciaországban, ahol a parlamentáris zmus immár a tultengős, az elaggodtság második gyermekkorát éli; az efféle cause celebre ugyszólván napirenden van. Sőt még az egészen fiatal alkotmány Ausztriában is kelletlenül sürribben fordulnak elő olyan parlamenti botrányok, melyek csak a későgyere me-nő személyes mérközéssel intézhetők el.

Nálunk ez eddigelé máskép volt, hanem úgy látszik a politikai tétlenségben medítáló ellenzéki pártok immár a személyes ügyek előtérbe tolasával akarják vértüket megóvni az elstrúsódástól: ami, kivált így, a választások küszöbén, szük-séges is. Tehát Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter és Ugron Gábor orsz. képviselő egész lovagiasan, szigorú feltételek mellett vért ontottak. Nem sok ez a kiontott vér, de hát mégis csak vér s ha csak egy csöppnyi volna is, odafreccsent a magyar parlament fehér szízi fátyolára, kiirthatlan nyomot hagyván rajta.

Akárhogy és mint forgatjuk ezt a dolgot, még a mai legszerencsésebb lefolyásu alakjában is: minden tekintetben kárnak és veszteségnek kell vallanunk azt az elvitázhatalan tény: hogy a magyar közéletben bizonyos elvadulás kap-lábra, mely a politikai kltzdemekbe be-hozza új elemül a kiontott vért.

Hiszen igaz, vannak kényyszerhely-zetek. Ilyen volt ez esetben a honvédelmi miniszteré, aki egy pillanatig sem tűrhette magán a személyes bátorság hij-jának nyíltan kifejezett gyanuját. Nem is itt fekszik a dolog morális, közérdekü

súlypontja, hanem az ily helyzetek föl-idezésében. Mert ha ez divattá válik, akkor a magyar parlament többé nem az ország legkiválóbb, legokosabb férfainak testülete; hanem egy veszedelmes mulató-hely lesz, melynek lovagias tornáiban mindenki nagyon könnyen ott hagyhatja a fogát, ha hogy véletlenül több gondot fordított például a jogbölelet, vagy a nemzetgazdaságban tanulmányozására, mint a czéllövésre, vagy kardforgatásra.

Az mindig nagyon rossz jel, ha az emberek karddal politizálnak. Legalább is arra vall, hogy az érvek fogytán vannak.

Mert igaz, hogy Horátius örök időkre kimondta: „Dulce et decorum est pro patria mori.”

Amde ez semmikép sem alkalmazható a ma divatos politikai párviad-lokra.

Mert hiszen mi haszna van abból a hazának, hogy a becület mezején egy miniszter agyonlő, vagy vág egy képviselőt, vagy viszont?

Bizonyára semmi, csak gyász és elkeseredés származhatik belőle, ami je-jen viszonyaink között legalább is fölös-leges.

A szerencsés megoldáson kívül még egy örvendetes momentuma van ennek a lovagias ügynek.

Mikor vége volt a mérközésnek, Ugron Gábor odalépett a miniszterhez s kezét fogván azt mondta:

— Sajnálom, hogy ide jutottak a dolgok.

Ezt a sajnálkoást azonban nem mondaná kifogásalán gen lemanek közt előfordult surlódásokra kell érteni, hogy annak kellő és komoly nyomatéka legyen; hanem a parlamenti harczmódor azon igazán sajnos elfajlásra, mely a szenzációs afféreket immár gomba mó-dra termi.

Mellesleg ezek a véres politizások is erősen közreműködnek abban az im óár küszöbön álló fontos lépésben, hogy a jelen országgyűlés már legközelebb fel-oszlattassék.

De erre az esetre is nagyon kívá-natos, hogy az Ugron sajnáló szava amaz általánosabb értelemben minden oldalon, de legkivált a karcsörtető ellenzéki fene-gyerekek által komolyan vétessék és megtartassék.

A honvéd gyalogság kiképzési és szol-gálatteire való alkalmazási rendszerének változtatása folytán s a honvédgyalogság szakkerü kiképzésének érdekében a különféle intézeteknél szolgálattételre vezényelt gya-logsági legénység eddigi felváltási módozatá-nak megváltoztatása válván szükségessé, a honvédelmi miniszter a következőket rendelte el: A honvédségi intézeteknél állandóan r-nd-szeresített legénység osakis teljes szolgálati kiképzés után vezényelhető szolgálattételre. Nehogy azonban az intézeti szolgálattétel legénységnek egyszerre való felváltása által a szolgálattétel kért szenvedjen, a páratlan számú kerületbeli lovassági legénység, évente május 1-én, a páros számú kerületbeli lovassági legénység pedig okt. 1-én, a páratlan számú kerületbeli gyalogsági legénység évente május 15-ével a második és okt. 1-ével az első évfolyambeli legénység által, a páros számú kerületi gyalogsági legénység pedig évente május 1-ével a második és okt. 15-ével az első évfolyambeli legénység által váltandó fel.

A Tiszaszabályozás folytatása. A földmü-velésügyi miniszter által a Tisza-szabályozás folytatásának munkálatairól és Duna-Földvár-nál a Ferenccsatorna torkolatának áthelye-zéséről ma beterjesztett törvényjavaslat és fontos és a Tisza-völgyre nézve nagyjelentő-ségű munkát összes költségeit 17 millió fo-rintra irányozza elő. E költség azonban csu-pán évenkénti egy millió frnyi terhet képvisel az államkincstárra nézve.

ketésnél égő fályákért és gyertyákért is be-fizették az 5 frt díját, — mert hát az 1785 május 27-iki kormányzói rendelet szerint mind a díjakért az illető kerületi főnök volt személyesen felelős s tartozott volna értük kárterítéssel, — és így a házassági engedélyt ugy sem odják ki míg nincs minden befizetve.

Tartozott volna ugyan még az 1793 évi október 24-iki országos kormányzói rendelet szerint a völgény adóhivatali bizonyítvánnyal igazolni azt, hogy a házassági engedély iránti kérvényben bevallott vagyona után a jövedelmi adót 3 évre előre befizette; — hanem ilyenre már akkor sem akadt vállalkozó, különben megörizte volna nevét a történet; — és így ezt csak kezesekkel és betáblázással biztosította, a mi persze megint nem történeti ingyen.

Miután pedig csak nem lehet kívánni azt, hogy az ember a házasság utáni vágy miatt minden más foglalkozását abba hagyja; de meg arra sem igen volt eset, hogy ember oly pontos legyen, hogy minden okmányai rendben legyenek, no meg hogy egy kis hiba is csak kerül mindenkinél; — bizony természetes volt az, hogy Kummer Jakab és az ő Rachele betöltötték jegyességük harmadik évét is, s azért a sok pénzért mit önkénynt vagy kényszerből áldoztak jövő boldogságuk-ért, a szép Rochel két ránczozal is többet kapott arczára; — Kummer Jakab pedig a sok kiadásnál annyit vakarta fejé bubját, és a sok gond miatt anyit dörszölte homlokát, hogy oka volt áldani azt a vallási törvényt, mely szerint fedett fövel kell örök hűséget esküdni.

Pedig még ezzel sem ért véget szenvedésük; hátra volt még Istenben boldogult Ferenccsászár rendeletéből a legnehezebb az 1810 deczember 14-iki udvari tanulmányi bizottság rendeletével szabályozott vizsga a „Bue-zion” című vallás erkölcsi tankönyvből egy oly vizsga, mi alul kibuvni nem lehetett, s mit egy, minden év husvétü ünnepén össze-

Országgyűlés.

Decz 22.

A képviselőház mai ülésén Szapary Gyula gróf miniszterelnök beterjesztette az állami tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslatot s a pénzügyminiszter jelentését a „nemely állandóság beváltásáról” szóló, 1838. évi 32-ik törvényoikk végrehaj-tására vonatkozólag.

Ezután tárgyalás alá került az olaszor-szággal kötött kereskedelmi szerződés, amely-nél egyes kifejezések ell-u közjogi szempont-ból emeltek kifogást Kau Miklós, Apponyi Albert gróf, Kasz Ivor báró s Hejly Ignác, Perlaky Elek előadón kívül Baross Gábor kereskedelmi miniszter több ízbe is felszólalt s a ház c-ak azt az egy módosítást fogadta e, melyhez a kereskedelmi miniszter is hoz-zájárult.

A Belgiummal és Svájczal kötött ke-reskedelmi szerződés vita nélkül fogadták el. Ha-onoképen vita nélkül fogadták el, Szajboly Gyula előadó referálása után a szabadelmi musta és védjegy oltalmára néz-ve Németországgal kötött szerződést, s Or-dódy Pál előadása után a Németországgal kötött állategészségügyi szerződést.

Az ülés végén Szapary Gyula gróf mi-niszterelnök bejelentette, hogy a honnapi ülésen fog nyitkozni a képviselőház munka-rendjére vonatkozólag.

Az új irányról.

Budapest, decz. 22.

(P K) Baross Gábor miniszternek nagy kereskedelem politikai beszédével elérte csu-spontját a kereskedelmi szerződések tárgyában folyt vita; e kijelentésben össze volt foglalva minden, a mit úgy közgazdasági, mint poli-tikai szempontból e tárgyról mondani lehetett s így nem csoda, ha a kereskedelmi miniszter e nagy szabályozás enunciaciója után valóság-gal mind-n tartalom megvontnak tetszett a vi-tából. Közép-Európa új kereskedelem-politikai helyzetének világos, ékesesítő exposéját szol-gáltatta Baross; f-jtegetései, mint egy hatal-mas tűz a hegyormon, bevilágították egész láthatárát a nemzetközi gazdasági életnek, mely egyszerre megvilágosítva fekszik előt-tünk, míg eddig nagyrészt sötét köd takarta el azt szemünk elől. Igen, csak kitűnő ke-reskedelmi miniszterünk beszéde szolgáltatta

ülő vegyes bizottság előtt, melynek tagjai a kerületi főnök elnökléte alatt egy községi előljárósi hivatalnok, a tanfelügyelő, rom.kath. pap és a rabbi vagy vallásitanító voltak, — le kellett tenni.

Tragicomicus látvány volt a szegény Kummer Jakab és a jó Rachel, a mint min-den nap este leülték tanulni egymásért; fá-radtak voltak a napi munkától, a sok gond is nehezítette fejüket, gyakran egy könnyeesebb is fátyolt vont volna szemük elé; hanem ha a lefolyt három évre gondoltak, és a reájuk váró jövő évekre, s sebesebben dobogott szívük, és tanultak; tanultak addig míg fejük meg-telt a „Bue-zion” vallás erkölcsi szabályai-val, szerencse hogy még szívük oly tele volt sze-relemmel, vágygyal, hogy oda a szabályok be-nem juthattak.

Csak épen az a baj volt, hogy nagyon is gyorsan tanultak, úgy hogy elég idejük maradt a vizsga napjáig el is feledni a tanul-takat, és akárhogy szegényem is megvallani, a szegény Kummer Jakab, mikor a családapa erkölcsi kötelességeit kérdezte tőle megakadt, s mert a férj erkölcsi kötelességeivel nem volt tisztában, csufosan megbukott; és semmi sem tanusítja a jó Rachel szerelmét s szív-jóságát annyira, mint, hogy az ilyen elveszt-tett egy évet, legalább ez év alatt nem ve-tette Jakab szemére.

No de, hogy ne szaporítsam a szót, el-mult ez az ötödik év is — igaz hogy már nem sok hiba volt a bibliai Jákob hét évének sem? de legalább nyugodtan készülhettek az esküvőre, álmukban képét feshették jövőnd boldogságuknak, Jakab is szerencsésen letette a vizsgát a „Bue-Zion”-ból, és miután meg-tette a burcaeraticus szokásos utat az or-zságos kormányzóságtól a kerületi főnökség-haz, innen a helyhatósághoz, de meg a rabinussal is közölte lett, egy nyári Pente-k estén csak beállított a házassági engedélyrel a községi kézbesítő szolgál-végre.

A „Debreczeni Ellenőri” tárczája.

Házasság akadályokkal.*)

(Történelmi tanulmány e százas elejéről)
irta: dr. Hollaender Dező.

De miután a multon már változtatni nem lehet, hasznos azonban a jövő még hajt-ha, az 1783 évi február 8-iki udvari pénzügyi kamarai rendelete szerint igazolni tartozott a völgény kereset képe-ségét és adófizetői ké-pe-ségét, — egyuttal pedig azt is hogy en-gedélyezett kereset módja van, tehát sem korcsmát, sem malmot, sem tizedet nem bé-rel; — viszont pedig az öreg Laugohr Men-del morvaországi származásu lévén, miután csak türelmi bárcza alapján tartózkodott itt, s így a szép Rachel egy Csehországban nem engedélyezett családból származott, — igazolni kellett azt is, hogy legalább 500) frt vagyon hoz az országba; — hej pedig kár volt a morvának kieresztani azt a tenger kincset ebben a szük időben!

Mint hogy pedig az állam hatalom a vallás öre is, — be kellett rabinusi bizonyít-vánnyal igazolni azt, hogy a mátkapár nem áll egymással olyan vérszerinti rokonságban, mi a szentírás és az osztrák polgári törvény-könyv szerint köztük a házas-ságot tiltja; és a harmadikultó Rosenduff Ignacznak is ki kellett adni a „Chalizza” levelet, hogy az es-tben ha Kummer Jakab gyermektelen ö-vegyet hagy hátra, lemond minden bibliai jogáról az özvegy kezéhez; — a mit hiszen örömsé is irt alá a fu, mert hát elég volt neki eddig is viselni a bájnya viseltes ru háját.

Ezer a szerencse, hogy fiatal korukban iskoláztatták a kis Jakabot és a kis Rochelt, így legalább eleget tehettek az 1786 április 15-iki udvari rendeletnek, mely szerint a német iskolai tantárgyakból vizsga bizonyít-

ványt tudtak előmutatni, még pedig olyat, mely az 1792 évi augusztus 5-iki országos kormányzói rendelet értelmében a kerületi iskolai főfelügyelő által is alá volt írva.

Pedig ez fontosjegy körülmény lehetett, és fontos az egész házasság intézményeire nézve, hogy a házas pár nemétül irni és ol-vasni tudjon, — különben nem hangulyozta volna az 1786 ápr. 13-iki udvari tanulmányi leirat és az 1792 január 27-iki országos kor-mányzói rendelet, hogy a bizonyítvány elő-mutátása nélkül a házassági engedély meg-nem adható — és ha gyanusnak tünik fel a bizonyítvány, vagy ha nincs meg, kényese-ritendők a felek egy vegyes bizottság előtt újabb vizsgát tenni le; és nem szabta volna meg az 1806 évi május 12-iki udvari cancellá-riai rendelet, hogy akik iskolai bizonyít-vány vagy vizsga nélkül esküsznek, a bünt-tetörvénykönyv II rész 252 § szeriat bünte-tendők.

Beigazolták ezenkívül még adóhivatali bizonyítvánnyal azt is, hogy az 1764 június 23-iki országos kormányzói rendelet értelmében a megadandó hatósági engedély bé-lyegdíja fejében 2 frtot, — az eskü-tési me-nyezet felállításáért engedély díját 6 frtot (jó szerencse hogy nem drágábban akartak esküdni, hol e díj 30—120 frt közt váltako-zott) befizették.)

Befizették továbbá az 1786. évi udvari kamarai illetékszabás alapján (lám! bélyeg és illeték is létezett már és mégis a „régí jó időkről” beszélnek!) az engedély 25 frt díját és az arát az apja által fizetett türelmi bárcza díjának 10% át, — ezen kívül a meny-asszony fátoldiját 100 frtot, selyemből volt a fátöl, gyapjuszővetből csak 25 frt díj járt, hanem aztán az arany vagy ezüstszövetűnél 300 frt díjba került volna); s végre a völgé-ny bevallott vagyona után minden 1000 frt-ért 15 frtot, de még az 1810 évi szeptember 13-iki gubernialis rendelet meghagyása szer-int a kincstári „gyertya” bérlőné is az es-

a magyar közönségnek a helyes képet arról, hogy mit jelentenek a hazai közgazdaságra a kereskedelmi szerződések. Caprivi f-jtegetései a német birodalmi gyűlésben nekünk nem nyújtottak ezt a helyes képet, mert a német birodalom kancz-lárja a német érdekek szempontjából vette szemügyre a theát, és így persze egészen más benyomást tesz a dolog, mint ha a magyar érdekek szempontjából tekintjük azt. És azért európai jelentőségű kinyilatkoztatás kereskedelmi miniszterünk beszéde, mert az igazán hivatott módon tolmácsolja a magyar nézetet az új kereskedelmi politikai alakulásról. E beszéd egyes részleteit itt közelebbről taglalni alig lenne taucásos; minden magyar-nak, kinek szentek hazája legfontosabb érdekei, olvasnia, sőt tüzetesen tanulmányoznia kell e fejtegetéseket, hogy belőlük a multat illetőleg okulást, a jövőre pedig direktiót merítsen.

Egy mozzanat azonban, mely előtt — azt hisszük — néhány pillanatig időznünk kell, az a kérdés, vajon van-e része a magyar kormány-nak s mekkora abban, hogy létrejött az új kereskedelmi politikai alakulás? Képviselőházunkban néhány ellenzéki szónok nyomasztóan érintette a kérdést és természetesen iparkodott azt a benyomást kelteni, mintha a kereskedelmi szerződések érettségükönként hullottak volna kormányunk ölébe, legnagyobb meglepetésére. Jogos önérettel s mégis tapintatos delikateszszel küzdött Baross az igazság ügyét eltorzítása ellen. És ha volt Magyarországon valakinek teljes joga, fellépni az ellenzék és önkényes tévedése ellen, úgy az a kereskedelmi miniszter volt, a ki — hisz egész Magyarország hálaosan elismeri, — ezidőtáig gazdasági politikája által a leg-hatékonyabban egyongette az utat az új irány számára.

Igaz, a formális kezdeményezés a kereskedelmi politikai alkudozásokhoz, melyeknek eredménye a kereskedelmi szerződésekben van letve, Németország részéről indult ki az uralkodók találkozásakor Rohnstoch-ban. De korábban mi sem történt, ami összefüggésben állana az ügygel? Vilmos császár és Caprivi kanczellár nem a tényleges viszonyokból merítették-e annak megismerését, hogy a régi kereskedelmi politikával szakítani s egy újnak az alapját lerakni kell? Aki elfogulatlan akar lenni, annak be kell ismernie, hogy Magyarország lényegesen hozzájárult, hogy Németországban oly gazdasági helyzet fejlődött ki, mely elengedhetetlen szükségé tette új utak választását.

Bismarck alatt a német kereskedelmi politika oda törekedett, hogy a magyar nyers-terményeket kizárja Németországból s egyuttal megtartsa a német iparczikkeknek a magyar piacot. De mi történt a valóságban? Az hogy nyers-terményeink a magas vámk daczára nem csökkent mértékben bejutottak a német piacokra, a német iparczikkek azonban a honi ipartermékek által részben kiszorították piacainkról. És mely gazdasági politikának kellett ezt köszönni? Egyesegyedül Baross forgalmi politikájának, mely a vasuti tarifát nyers-terménybeli kivitelünkre oly alacsonyra tette, hogy nyers terményeink nehézség nélkül átjutottak a vámvonalon, míg másrészt a külföldi iparczikkek behozatali tarifájával szemben az a politika oly beföldi tarifát állított fel, mely a hazai iparczikkeknek a legnagyobb előnyöket biztosította a beföldi

piacokon. Baross forgalmi politikája tehát oda vezetett, hogy a német védámok Magyarországot illetőleg hatálytalanok maradtak, gabonánknak a védámok daczára lehetővé tette a belépést a német birodalomba, iparunkat meg oly állapotba helyezte, hogy termékei sikeresen versenyezhettek a honi piacon a német áruk ellen. Ebből legalább annyit követhetünk, hogy a magyar kormány, forgalmi politikája által, igen lényegesen hozzájárult a német birodalom mérvadó tényezőinek azon elhatározásához, hogy Közép-Európa kereskedelmi politikai viszonyaiban új helyzet teremtesék. És ha Baross a szerénység gátolta abban, hogy az új irány körüli érdem egy részét magának igényelje: az nem tarthat vissza minket annak kijelentésétől, hogy Magyarország hálaul tartozik kereskedelmi miniszterének a céltudatos és erélyes forgalmi politikáért, mely szintén egyike volt ama feltételeknek, melyekre vis-zavezetendő a kereskedelmi szerződések létrejötte.

Külföld.

Kálnoky és Caprivi a Nord. Allg. Ztg. közli a táviratokat, melyeket Kálnoky gróf és Caprivi gróf birodalmi kanczellár váltottak a kereskedelmi szerződéseknek a német birodalmi gyűlésben történt elfogadása alkalmából. Kálnoky gróf távirata így hangzik: „Küldje meg excellenciád, hogy a kereskedelmi szerződéseknek a német parlamentben történt elfogadása alkalmából kifejezem excellenciád mint egyik legteljesebb munkatársnak örömet és legfőbb szerekesik-vánataimat. Hogy az elfogadás oly tulnyomó többséggel történt, bizonyítja azt, hogy Németországban épp úgy méltányolják e nagy békemű előnyeit, mint azt a kiváló érdemet, mely ebből excellenciádat illeti és melyet uralkodója oly megtisztelő módon ismert el. Caprivi gróf birodalmi kanczellár így válaszolt: „Öszinte köszönetet mondok excellenciádnak a közös munka előrehaladása iránt táplált, meleg érdeklődésének újabb bizonyítékáért, mely táviratában kifejezésre jut. A maggyözödség, hogy excellenciáddal is egynek érezhettem magam, reám nézve megbecsülhetetlen értékű volt és marad.”

A francia bolgár konfliktus. A Staudan Konstantinápolyból 20-diki kelettel jelentik: A bolgár ügyvivő tegnap a nagyvezérnek memorandumot adott át, mely ezeket mondja: Bár a bolgár kormány nem ismerheti el azt a követelést, hogy a küllámok képviselői valamely oltalmuk alatt álló egyenkintasítása felől megkérdezendők, mindazáltal a francia konzul már áprilisban értesítést kapott, hogy Choudournet ki kell utasítani, ha folyton okot ad a panaszra. Ezenfelül tizenöt nappal a kiutasítás előtt tudomásra hozott a francia konzulnak, hogy a kormány türelme kifogyott. Ha a bolgár kormány fenn akarja az országban tartani a rendet és nyugalmat jogában kell állania, hogy küllámokat kiutasíthasson, nevezetesen olyanokat, akik fondorkodásaikkal s az ország belső ügyeibe avatkozásaikkal veszedelem forrává lehetnek.

Forradalom Braziliában. A Reuter-ügynökség jelenti Buenos-Ayresből tegnap kelettel: Rio Grandeban a szövetségi csapatok és

a nemzeti gárda közt esete-patéra került a dolog. Részletesebb hír még nem érkezett, mert a táviró-összeköttetés meg van szakítva. Az eszperiótsantói felkelők Saraiva tábornok vezénylet alatt bekerítették a fővárost, Santa Viktoriát, melynek felszabadítására szövetségi csapatokat küldtek.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezdő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az ígató, kincz-hivatal és irattár a felelnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepeken d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-5 óra-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Színházban előadások naponta péntek kivételével kezdődnek este 7 órakor.

Nagy sétatangverseny vasárnap és ünnepeken d. u. 6 órakor a „Margit fürdő” nagytermében.

Dez 29. Zártkörű thea estély a Margit fürdő dísztermében.

Dez 30. Zion egylett táncmulatsága a Szik-szaiban.

1892 január 2. Vőfélybál a Margit fürdő dísztermében.

Január 16. Kefekötő ifjuság bálja a Margit fürdő dísztermében.

Január 20. Timár ifjuság bálja a Margit fürdő dísztermében.

Január 21. A polgári kör bálja a Margit fürdő dísztermében.

Január 23. A függetlenségi párt bálja a Margit fürdő dísztermében.

Január 27. A cizmadia ifjuság betegsegélyző egyesületének bálja a Margit fürdő dísztermében.

Január 28. Zártkörű theaestély a Margit fürdőben.

Január 30. A szérszabó ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Febr 6. A kőmives iparosok bálja a Margitfürdőben.

Febr 10. A cizmadia ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Febr 25. Zártkörű thea estély a Margitfürdőben.

Febr 26. Pinczer ifjuság bálja a Margitfürdő dísztermében.

Febr 27. Függetlenségi bál a Margit fürdőben.

Fényes zenésmise. A római cath templomban f. hó 25 én, karácsony első napján reggel 9 órakor zenésmise lesz. Koize örökbecsű szépszenéjü „Pasztoral” miséjét adják elő zene és vegyes karral. A zenét a helybeli katonai zenekar tagjai szolgáltatják. — Az egész misét vezényli Czapek Péter karnagy ur. Közreműködnek Zivuska Ferencz nérnő tanítványai a zenede énekesztályának III-ad éves növendékei: Báthly Irma, Brandstetter Irma, Hirsch Jeni, Kuczik Mariska, Kitzberger Margit, Lux Edit, Lusztig Mariska, Seilt Emma, Zivuska Irén kisasszonyok. — Boross Lajos, Szendrő Sándor, Husz Lajos, Pászay János, Steinaecker Sándor, Tikos József és Balogh György urak. Betétül Grandualera Porovszky Pastoraleja offertóriumra Diabelli „Domine xandi” dusszje zenekísérettel lesz Eneklik Brandstetter Irma és Lux Edit kisasszonyok. — 11 órakor 2 solo lesz: „O sanctissima” Krallótló éneklő Kuczik M. kisasszony és Marchesi Matild nagyon szép „Benedictusát” éneklő Hirsch Jeni kisasszony. — Ünnap másodnapján 11 órakor az elemi leányiskola V. és VI. oszt. növendékei énekelnek karácsonyi énekeket. E név és műsor szép biztosítéka annak, hogy a római cath.

templomban a karácsonyi szent ünnepek alatt imádkozni vágyó lekek, az áhitat emelésére gyönyörben is részesülnek.

Nyári szinkör a nagyerdőn. A nagyerdői nyári szinkör építési programját tegnap tárgyalta a nagybizottság Simorffy Imre polgármester elnökléte alatt. Jelen voltak: Boczkó Sámuel, Csanak József, Nemes Kálmán, Zöld Mihály és Leszky András. — A tárgyalás alapjául egy szűkebb körű bizottság javaslata szolgált, amelytől azonban lényegesen eltér a nagybizottság megállapodása, amennyiben a szűkebb körű albizottságtól eltérőleg nem favázás, hanem egészen téglafalazatú javaslat a nagy bizottságtól; a czirkusi előadásokra való bereud-zést mint ezelszerűtlen és különben is lehetetlen mellett kivánja, míáltal a szinkör kizárólag a muzsák szolgáltatásában állana. — Egyebekben a két bizottság javaslata a lényeges dolgokra nézve meg egyezik egymással. A szinkör úgy külső, mint belső kiképzésében egészen szolid szerkezettel építendő, lehető költség. Kíméléssel. A nézőtér 2000 személy befogadására tervezessék 12-20 nyílt páholyal egyenként 4-4 személyre; 400 ülőhelylyel és megfelelő számú ülőhelylyel, amelyek részben támlánnyal, részben tam úgy nélkül készítenődök. — A kijáratok a tűbiztonsági követelményeknek megfelelő számban és mértékkel építendők. A színpad a téli színházhoz hasonló nagyságu legyen, vagyis 19 méter széles, a prosceniummal együtt 17 méter mély, 15 m. méter magas a zsmór (padlásig); a színpad padlója alatt súlyesztő részére 6 méter mély ür hagyandó. — Az ülőzök száma legyen hat egyenként 12, 17, 15 és 30-40 személy számára. A színpad hátsó fala a szabadba kinyitható legyen. — A szinkör mellé 2 raktár építendő. — A bizottság javaslata továbbá hogy minden osztály lépcsője egymástól elkülönítet legyen, egyes lépcsők karokkal, nyugterekkel, minden 200 néző számára 1.5 méter szélességgel. A főbejárat elé nyitott, fedett terrasz építessék. — A szinkör tervének elkészítésére nevesebb építésszek volnának felkérendők, mint például: Gregersen, Neuschloss, Alpár Ignác, Tóth István, Szikszay Lajos, Berger Jenő. A kivitelre elfogadott tervezet 500 frt. tiszteletdíjjal jutalmaztatnák.

A honvédlaktanyák építése. Debreczen város a jövő évben két új nagy építkezést fogantatott, amelyeknél bő kereset kínálkozik a helybeli iparosoknak munkásoknak, és téglahordással foglalkozó gazdáknak. Az egyik a honvéd laktanya, a másik a közságóbid. Talán még harmadik is kerül hozzájuk, nem is szólva az építés alatt lévő közkórház befejezéséről. A honvéd gyalog- és lovas laktanya építését tegnap délután tartott ülésében adta ki a tanács részben Gregersen G. és fia és Fischer Károly budapesti vállalkozóknak, részben helybeli iparosoknak. Gregersenék kapták meg a kőmives, kőfaragó, ács, aszfalt lemez, cement és beton, padozati munkákat, továbbá a falköztöves és más vasemlék szállítást 7% árengtelmennyel; a bádagos munka Preiser Salamona, az asztalos munka Harsányi Istvára, a lakatos munka Németh Gyulára, az úvegés munka Payer Józsefere, a mázó és szobafestő munka Fürst és Horváthra, az árnyékszék berendezés Hannel Sámuelre, a kályhák szállítása Tóth Gyulára bízott. Az összes munkák kikiáltási ára 321495 frt 72 kr volt, amely a jelentékeny,

A mi ezután következik, már minden-napos dolog, megtörténik ma úgy mint akkor; kihirdették őket, megeskették őket, és szentül hiszem, hogy mikor Kummer Jakab Kummer Jakabnótól megkapta az első, nagyon kiérdemelt oskót, bizony nem látta a ránczokat arcán, hanem azt érezte hogy mégis szép az élet, jó az Isten! és megvagyok győződve, hogy olyan boldog volt, és olyan soká, olyan mindig boldog, a mint azt magunknak kívánjuk.

Felhő.

— Francziából. —
A férj minden reggel távozott, s csak késő este tért haza. A nő pedig csak abból a gondolatból élt, hogy férje megjöttével, mily boldog órákat töltenek.
A nő nézve a férj mindig jelen volt, s minden eszelekedésnek ő volt a ozéja. Ajkain mosolylyal végezte dolgait, s kedvezővé varázsolta a létszet, mely férjére várt.
Boldogságra rejtvőve élt, s tekintete, gondolata mindig férjén csüngött. Senki se ismerte a kincsét, mit ő rejtgetett.
A házi tűzhely oltár volt, melyet kizárólag egy számára emelt. A kíváncsiak meg-szentségtelenítették volna!
Nevethettek, énekelhettek a házon kívül. Nem vett részt azokban, mert csak azokra a mulatságokra vágyott, melyekben férje részesíté.
Szép volt; maga is tudta ezt, de csak Miksáját akarta boldogítani szépségével. — Ugy érezte, hogy ha mások is nézik, kevésbé az övé, s kevésbé boldog.
Ha a nap letűnt a láthatárról, a madár

elhallgatott, a lepke összehuzta szárnyait és a virág a koronáját: ő magára ölté hosszú fehér ruháját, leoldotta gazdag szőke haját, s arra törekedett, hogy szép legyen, mire férje megjö.

Ablakához ült, melyet vadszőlő diszített s hon an messze el lehet látni. Gondolatait előre küldte, hogy már utközben találkozna a szeretett férjével.

A lég megszűlödött, enyhébb lett. Miksa közeleg, s a nő hallja lovának lépteit. Neje mosolygott a zöld galyakon át, s boldog volt, a mint a mosolyt meglátta. A nő eléje szalad, s nem restelli szabad folyást engedni örömeinek. Hiszen az, a kit ő így kinyezetett, férje volt, az öreg pap pedig, aki őket összeadta, megmondta, hogy csak férjéért éljen.

Büszke volt, hogy az övé lehetett; hogy az övé volt örökre. S féltékenyen vezette a fehér és rózsaszín szobába, hol az elébb várt rá. Leültette; maga pedig egy kis székre lábához helyezkedett: majd térdeire hajta a fejét, s úgy nézett föl rá, mint a kinek egész szíve a szemében van.

Férje meg akarta oserélni a helyeket; erre aztán kedvesen koczódtak, hogy melyik ül kényelmesebben.

— Engedd át nekem a kis széket, Edit, kedves kis királynőm...
— Nem; én nőd vagyok, te uram vagy... hadd, hogy én guggoljak melletted.

A férj elpirult e nagy vonzalomra; ő maga is ki akarta fejezni vonzalmát, s mint hogy ő volt az ur, karjaiba fogta nejét s elvette tőle a helyet. De ő nem volt oly kedves, mint neje. Edit, nevetett, s visszavetete a kis széket; a férj el volt büszköve; hagyta, hogy tegyen a mit akar.

— Látod, Miksa, hogy ez az én helyem! Aztán következett a nap történetének elbeszélése; a nőnek sok elmondani valója volt. Férje pedig elragadtatással hallgatta s folytonosan csak azon csodálkozott, hogy miként éltet valaki tiszta meunyen itt e földön is. Aztán elgondolkodott:

— Tehát lehetséges, hogy egy emberi teremés teljesen tiszta és igaz legyen?

Napok, évszakok teltek s ő mindig ilyennek találta nejét, Mikor hó borította a vidéket, épp úgy mosolygott eléje a kopasz ablakból, mint máskor a folyodárok mögül. Mikor csipőse hideg korbácsolta arczukat, csak úgy elébe szaladt fedetlen fölvel, s ugyanazon szobába vezetete. Meleg ital, pattogó tűz virágok várakoztak ott re.

A férj előbb neje ajkához emelte a csészét, majd ő is megízlelte tartalmát, a szerető nejét átkarolva szolt:
— Miféle tündér vagy te, hogy ennyire elbűvölöd az embert?

S egész elkövet neje tekintett. Lelkével, mely költészettel és gyöngédséggel; de egyszerűsággal bizonytalan ábrándokkal és vágyakkal volt eltelve... Edit mellett ez a lélek magasztos volt; de távol tőle, — csak úgy élt, mint mások...
Egy nyári este együtt ültek virágaik között, honnan kihallatszott Edit ezüet ceengő nevetése. Leszede a rózsaleveleket, s beborítá azokkal a ferjét. Ez viszont a magas fübe rejté el nejét. Nem látszott ki, csak nevetése csengett a virágok között.

Igy játsztek és kötődtek, akár a boldog gyermekek.

— Fájdalmas okoznék én neked, — kérdé a nő hirtelen, ha megcsalnlak?
A férj nem felelt. Edit pedig i méltó bohó kérdésre, s jóízűen nevetett e küllönös gondolatra. De a férj elrejté arczát, s hallgatott tovább.

— Miksa? Miksa?
— Tehát megcsalnlak? — kérdé.
— Megcsalul... megcsalul... — ismétli a nő, megcsalul őt! Ez oly esztelen gondolat volt előtte hogy csak fokozta nevető kedvét. Férjéhez simult, — kiről azt hitte, hogy szintén nevet; de ez sirt.

Edit nem nevetett többé, hanem megijedt s szintén elnémult. Nem értett semmit, mikor végre megértette, hogy férje képes

csak...
29532...
tiekb...
zók...
pedig...
Grege...
az let...
ha az...
ugy d...
peni é...
at ért...
nékén...
déluta...
esett...
rosban...
hogy...
czem...
akade...
kor jo...
vedés...
látot...
hoz m...
vezit...
é r d...
k ó d...
ó voi...
a mi...
volt s...
erdm...
vezték...
megd...
pana...
megy...
ma d...
érdem...
az ó...
keres...
czemb...
lönk...
meret...
és az...
A Jo...
sorok...
mükö...
hogy...
kotta...
és a...
körül...
a bu...
és b...
gári...
Óssal...
hátra...
havá...
nover...
ben a...
novet...
arán...
mény...
szól...
a b...
zott...
náci...
polg...
biraj...
beteg...
Most...
meg...
meg...
vált...
nézv...
hogy...
fog...
intéz...
azt...
ben...
ügy...
a bi...
sát...
itél...
val...
lebe...
tábl...
gátr...
rodé...
A F...
ron...
végt...
köve...
lapo...
baj...
köve...
mely...
egy...
A m...
Ugr...
mini...
ma...
jogo...
zam...
ötet...
hely...
G r...
lyan...
de p...
dék...
tart...
nyó...
lést...
köv...
Lá...
Lá...
las...

